

S B Í R K A

INTERNÍCH AKTŮ ŘÍZENÍ GENERÁLNÍHO ŘEDITELE HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY A NÁMĚSTKA MINISTRA VNITRA

Ročník: 2005

V Praze dne 15. července 2005

Částka: 26

O B S A H :

- Část I.**
26. Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR a náměstka ministra vnitra ze dne 15.7.2005, kterým se stanoví doporučený postup pro přípravu a provedení prověřovacích a taktických cvičení

26
P O K Y N
generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky
a náměstka ministra vnitra
ze dne 15. července 2005,
kterým se stanoví doporučený postup pro přípravu a provedení prověřovacích
a taktických cvičení

Za účelem sjednocení postupu při přípravě, provedení a vyhodnocení prověřovacích a taktických cvičení jednotek požární ochrany, dalších složek integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“) a orgánů podílejících se na provedení a koordinaci záchranných a likvidačních prací při mimořádné události,

I. v y d á v á m

v příloze tohoto pokynu „Doporučený postup pro přípravu a provedení prověřovacích a taktických cvičení“;

II. u k l á d á m

1. ředitelům hasičských záchranných sborů krajů
  - a) seznámit v přiměřeném rozsahu všechny podřízené příslušníky HZS ČR, velitele jednotek požární ochrany a vedoucí složek IZS v okruhu své působnosti s tímto pokynem,
  - b) předkládat odboru IZS a výkonu služby MV-generálního ředitelství HZS ČR přehled taktických cvičení složek IZS připravovaných a řízených hasičským záchranným sborem (dále jen „HZS“) kraje, a to do 15.12. na první pololetí následujícího roku a do 31.5. na druhé pololetí běžného roku (vzor přehledu taktických cvičení v příloze),
2. řediteli Střední odborné školy požární ochrany a Vyšší odborné školy požární ochrany MV ve Frýdku-Místku a ředitelům vzdělávacích zařízení HZS ČR
začlenit pokyn přiměřeně do výuky,
3. řediteli odboru IZS a výkonu služby MV-generálního ředitelství HZS ČR
  - a) zařadit do programu instrukčně metodických zaměstnání s řediteli odborů IZS HZS krajů výklad tohoto pokynu,
  - b) vést přehled o taktických cvičeních složek IZS, připravovaných a řízených HZS krajů /viz výše část II. odst. 1 písm. b) tohoto pokynu/.

Tento pokyn nabývá účinnosti dnem vydání.

Čj. PO-694/IZS-2005

Generální ředitel HZS ČR
a náměstek ministra vnitra
genmjr. Ing. Miroslav Štěpán
v z. náměstek generálního ředitele HZS ČR
plk. Ing. Alois Sellner v. r.

Obdrží:
HZS krajů
SOŠ PO a VOŠ PO MV ve Frýdku-Místku
MV-generální ředitelství HZS ČR

P ř í l o h a
k Pokynu GR HZS ČR a NMV č. 26/2005

Doporučený postup pro přípravu a provedení prověřovacích a taktických cvičení

Doporučený postup pro přípravu a provedení prověřovacích a taktických cvičení vychází z § 36 odst. 1 a § 39 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb. (dále jen „vyhláška o jednotkách PO“), § 17 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb. (dále jen „zákon o IZS“), § 17 vyhlášky č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému (dále jen „vyhláška o IZS“), a z obecných zásad pro organizaci, přípravu a řízení cvičení orgánů krizového řízení České republiky, schválenými usnesením Bezpečnostní rady státu č. 78 ze dne 14. března 2000.

Článek 1 Úvod

1. Doporučený postup pro přípravu a provedení prověřovacích a taktických cvičení jednotek požární ochrany (dále jen „jednotky PO“) nebo dalších složek integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“) stanoví:
  - a) postup organizátora prověřovacích a taktických cvičení v přípravné, realizační a vyhodnocovací etapě cvičení,
  - b) obsah a rozsah dokumentace k prověřovacím a taktickým cvičením a pravidla pro její zpracování,
  - c) zásady pro archivaci zpracované dokumentace k prověřovacím a taktickým cvičením.
2. Ustanovení § 36 odst. 1 a § 39 vyhlášky o jednotkách PO se použijí při přípravě a provedení prověřovacích a taktických cvičení, kterých se zúčastňují pouze jednotky PO.
3. Ustanovení § 17 zákona o IZS a § 17 vyhlášky o IZS se použijí při přípravě a provedení prověřovacích a taktických cvičení, kterých se zúčastňují složky IZS a orgány podílející se na provedení a koordinaci záchranných a likvidačních prací.
4. Doporučený postup pro přípravu a provedení prověřovacích a taktických cvičení je možno přiměřeně využít i pro přípravu cvičení orgánů krizového řízení prováděných podle zvláštních předpisů¹⁾.

Článek 2 Druhy a zaměření cvičení

1. V rámci odborné přípravy jednotek PO (v podmínkách požární ochrany) a v rámci přípravy dalších složek IZS (v podmínkách IZS) jsou HZS krajů organizována prověřovací nebo taktická cvičení v souladu s ročním plánem pravidelné odborné přípravy.
2. Prověřovací cvičení:
  - a) jednotek PO je určeno k prověrce připravenosti a akceschopnosti jednotek PO, k prověření požárního řádu obce, k prověření dokumentace zdolávání požárů²⁾, havarij-

¹⁾ Např. zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.

²⁾ § 27, 31 a 34 vyhlášky č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci).

- ních plánů nebo k ověření součinnosti mezi jednotkami PO a dalšími složkami IZS; součástí tohoto cvičení může být i vyhlášení cvičného požárního poplachu ³⁾,
- b) IZS je určeno k ověření přípravy složek IZS k provádění záchranných a likvidačních prací, k prověření havarijních plánů ⁴⁾ nebo k ověření součinnosti mezi jednotkami PO a dalšími složkami IZS; součástí tohoto cvičení může být i vyhlášení cvičného poplachu pro složky IZS ⁵⁾.
3. Taktické cvičení:
- a) jednotek PO je určeno k ověření schopností velitelů jednotek PO a štábu řídit jednotky PO a k ověření znalosti území, pro které byla jednotce PO s územní působností stanovena územní působnost; provádí se za účelem přípravy jednotek PO nebo štábů na zdolávání požárů nebo záchranné práce při mimořádných událostech; jde především o cvičení zaměřená na taktickou úroveň řízení zásahů jednotek PO; taktická cvičení organizují velitelé jednotek PO v souladu s ročním plánem pravidelné odborné přípravy ³⁾,
- b) IZS je určeno k ověření přípravy složek IZS a orgánů, podílejících se na provedení a koordinaci záchranných a likvidačních prací při mimořádné události.
4. Taktické cvičení IZS se podle rozsahu provedení cvičení a úrovně koordinace složek IZS dále člení na:
- a) taktickou úroveň – cvičení jsou organizována zpravidla na úrovni velitele zásahu, velitelů jednotek PO nebo vedoucích dalších složek IZS; do cvičení jsou zapojeny jednotky PO, další složky IZS a ostatní subjekty podle zpracované dokumentace cvičení; do cvičení může být zapojen štáb velitele zásahu,
- b) operační úroveň – cvičení jsou organizována zpravidla na krajské úrovni; do cvičení jsou zapojeny jednotky PO, další složky IZS, ostatní subjekty, operační a informační střediska IZS a operační střediska složek IZS podle zpracované dokumentace cvičení,
- c) strategickou úroveň – cvičení jsou organizována zpravidla na úrovni obce s rozšířenou působností, kraje, republiky, popřípadě mezinárodní; do cvičení jsou zapojeny jednotky PO, další složky IZS, ostatní subjekty, operační a informační střediska IZS, operační střediska složek IZS, štáby HZS krajů, štáb MV-generálního ředitelství HZS ČR, krizové štáby určených obcí a krizové štáby krajů podle zpracované dokumentace cvičení.
5. Součástí taktických cvičení jednotek PO a IZS jsou i cvičení, která se připravují v rámci zabezpečení preventivně výchovné a propagační činnosti a provádí se formou ukázky ⁶⁾.
6. Zaměření a rozsah taktických cvičení uvádí HZS kraje v ročním plánu pravidelné odborné přípravy; přitom vychází ze základního zaměření pravidelné odborné přípravy jednotek PO a příslušníků HZS ČR stanoveného MV-generálním ředitelstvím HZS ČR.
7. Otázky související se zapojením dalších složek IZS do taktických cvičení projednají s dostatečným předstihem příslušní služební funkcionáři HZS krajů s představiteli těchto složek a podle potřeby přípravu taktických cvičení projednají v bezpečnostní radě kraje nebo bezpečnostní radě příslušné obce.

³⁾ § 39 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.

⁴⁾ § 25 a 26 vyhlášky č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.

⁵⁾ § 17 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb.

⁶⁾ § 26 odst. 2 písm. o) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění zákona č. 237/2000 Sb.

Článek 3

Oprávnění k nařízení prověřovacího a taktického cvičení a schvalování dokumentace cvičení

1. Prověřovací cvičení:

- a) jednotek PO je oprávněn nařídit a dokumentaci schválit
  - generální ředitel HZS ČR nebo jeho zástupce,
  - ředitel HZS kraje nebo jeho zástupce,
  - ředitel územního odboru HZS kraje nebo jeho zástupce,
  - velitel jednotky a příslušníci, kteří v rámci výkonu státního požárního dozoru jsou pověřeni kontrolovat akceschopnost jednotky PO,
  - starosta obce pro jednotku, kterou obec zřídila,
  - statutární zástupce právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby pro jednotku, kterou zřídily,
- b) IZS je oprávněn nařídit a dokumentaci schválit
  - ministr vnitra,
  - generální ředitel HZS ČR,
  - hejtman kraje,
  - ředitel HZS kraje.

2. Taktická cvičení:

- a) jednotek PO je oprávněn nařídit a dokumentaci schválit
  - ředitel územního odboru HZS kraje v případě, že se do taktického cvičení zapojují dvě a více jednotek PO,
  - ředitel HZS kraje, pokud cvičení svým rozsahem přesáhne územní působnost územního odboru HZS kraje,
- b) IZS je oprávněn nařídit a dokumentaci schválit
  - ministr vnitra,
  - generální ředitel HZS ČR,
  - hejtman kraje,
  - ředitel HZS kraje.

Článek 4

Organizace taktického cvičení

1. Z časového hlediska lze organizaci taktického cvičení členit na:

- a) přípravnou etapu, která začíná zařazením cvičení do plánu úkolů; přípravná etapa obsahuje zejména výběr místa k provedení cvičení, přípravu štábů HZS krajů, operačních a informačních středisek IZS, jednotek PO, dalších složek IZS a orgánů a přípravu rozhodčí služby a pozorovatelů; přípravná etapa končí schválením požadované dokumentace cvičení,
- b) realizační etapu, která začíná vyhlášením simulované mimořádné události podle schváleného plánu provedení cvičení; realizační etapa končí provedením cvičení, tj. provedením záchranných a likvidačních prací zapojenými složkami IZS, nebo rozhodnutím řídicího cvičení; pro popularizaci cvičení může být uspořádána tisková konference,
- c) vyhodnocovací etapu, která začíná podle úrovně a rozsahu cvičení sběrem hodnotících zpráv od členů rozhodčí skupiny a zahájením činnosti vyhodnocovací skupiny, která

zodpovídá za komplexní analýzu cvičení, zpracování návrhů na opatření a závěrů z jednotlivých pracovišť a zpracování závěrečného vyhodnocení; vyhodnocovací etapa končí předložením hodnocení tomu, kdo cvičení schválil popřípadě nařídil a případným projednáním navrhovaných opatření.

2. Při přípravě taktického cvičení, jeho realizaci a vyhodnocení je třeba postupovat diferencovaně podle rozsahu provedení cvičení a úrovně koordinace složek IZS. Námět cvičení v návaznosti na simulovaný druh mimořádné události významně ovlivňuje především přípravnou etapu a rozsah zpracování dokumentace cvičení.

Článek 5

Dokumentace prověřovacího a taktického cvičení

1. Dokumentaci prověřovacího cvičení zpracovává prověřující orgán zpravidla formou písemné přípravy. Závazným obsahem písemné přípravy (plánu prověřovacího cvičení) je zejména
  - účel cvičení,
  - cíl cvičení,
  - místo a termín (datum a čas) provedení cvičení,
  - námět cvičení,
  - způsob provedení cvičení,
  - materiální zabezpečení cvičení,
  - zúčastněné organizační součásti HZS kraje, technika, jednotky PO, další složky IZS,
  - časový harmonogram,
  - bezpečnostní opatření.
2. Pro rozsáhlé prověřovací cvičení je možno přiměřeně použít doporučený rozsah dokumentace taktického cvičení podle čl. 5 odst. 6.
3. Zpracovatele a rozsah zpracování dokumentace prověřovacího cvičení stanoví osoba, která je oprávněná nařídít toto cvičení podle čl. 3 odst. 1 písm. a) a b), nebo jí pověřený řídící cvičení. Vyhodnocení prověřovacího cvičení zpracovává osoba, která toto cvičení nařídila, popřípadě jí určená osoba. Vyhodnocení se zpracovává samostatně. Při prověřovacím cvičení jednotky PO může být vyhodnocení nahrazeno zprávou o zásahu, vypracovanou po provedení prověřovacího cvičení.
4. Zpracovatele a rozsah zpracování dokumentace taktického cvičení stanoví osoba, která je oprávněná nařídít toto cvičení podle čl. 3 odst. 2 písm. a) a b), nebo jí pověřený řídící cvičení. Doporučený rozsah dokumentace taktického cvičení je uveden v čl. 5 odst. 6.
5. Pro taktické cvičení, provedené formou ukázky, se dokumentace nezpracovává.
6. Doporučený rozsah dokumentace taktického cvičení:
  - a) Záměr taktického cvičení - je výchozím dokumentem, který stanovuje základní rámec taktického cvičení a je podkladem pro zpracování následné dokumentace cvičení.
Zpracovává se v textové podobě a závazně obsahuje
    - účel cvičení,
    - cíl cvičení,
    - druh a rozsah cvičení,
    - námět cvičení,
    - jméno a příjmení osoby odpovědné za organizaci cvičení,
    - místo a termín (datum a čas) provedení cvičení,

- seznam zúčastněných složek IZS,
  - úkoly pro složky IZS a orgány zařazené do cvičení,
- a další údaje podle rozhodnutí oprávněné osoby podle čl. 5 odst. 4.

Záměr taktického cvičení schvaluje osoba oprávněná nařídít cvičení podle čl. 3 odst. 2. V případě mezinárodního cvičení platí pro účastníky cvičení z České republiky záměr cvičení vydaný organizátorem cvičení, pokud není dohodnuto jinak.

- b) Organizační pokyn - je pracovním dokumentem, který stanovuje pravidla pro přípravu taktického cvičení a organizační zabezpečení vlastního průběhu cvičení.

Zpracovává se v textové podobě a zpravidla obsahuje

- přehled osob odpovědných za provedení cvičení, zejména řídicího cvičení odpovědného za průběh cvičení a dodržení námětu,
- ustavení pracovních skupin pro zabezpečení přípravy cvičení a jmenování konkrétních osob odpovědných za přípravu podkladů pro plán provedení cvičení,
- organizaci materiálního, technického a finančního zabezpečení cvičení,
- organizaci přípravy řízení cvičení a vydání pokynů k zabezpečení přípravy cvičících,
- harmonogram přípravy cvičení,
- přípravu jednotek PO, dalších složek IZS,
- organizaci pracovních porad,
- opatření k přípravě prostoru provedení cvičení,
- způsob vyhodnocení cvičení,
- formu mediálního zabezpečení cvičení.

Organizační pokyn k zabezpečení taktického cvičení schvaluje řídicí cvičení popřípadě osoba pověřená přípravou a provedením cvičení.

- c) Plán provedení taktického cvičení - je souhrnným prováděcím dokumentem vytvářejícím podmínky pro organizované provedení taktického cvičení, splnění stanovených cílů, procvičení všech zadaných úkolů a zabezpečení efektivního řízení cvičení.

Zpracovává se v textové podobě a závazně obsahuje

- účel cvičení,
- cíl cvičení,
- místo a termín (datum a čas) provedení cvičení,
- seznam zúčastněných složek IZS,
- námět cvičení (situace výchozí, všeobecná, zvláštní),
- etapy cvičení (způsob provedení),
- učební úkoly cvičících,
- časovou osu průběhu cvičení (činnost cvičících v souvislosti s předpokládaným časovým průběhem cvičení),
- grafickou (mapovou) část cvičení, popřípadě schémata (nasazení sil a prostředků a jejich rozmístění),
- plán spojení,
- bezpečnostní opatření,

a další údaje podle rozhodnutí oprávněné osoby podle čl. 5 odst. 4, například

- rozehry – scénáře (pouze u náročnějších cvičení, vyžadujících průběžné vstupy do operačního řízení),
- úkoly figurantů,
- přehled výchozích dokumentů pro přípravu a provedení cvičení (havarijní plány, právní předpisy, atd.),

- způsob zabezpečení ochrany utajovaných skutečností (pouze v případě použití utajovaných údajů).

Plán provedení taktického cvičení schvaluje osoba oprávněná nařídit cvičení podle čl. 3 odst. 2.

- d) Hodnocení taktického cvičení - je dokumentem pro vyhodnocení stanovených cílů cvičení. Hodnocení předkládá řídící cvičení po ukončení cvičení osobě nebo orgánu, který cvičení nařídil.

Zpracovává se v textové podobě a zpravidla obsahuje

- vyhodnocení průběhu cvičení, tj. vyhodnocení splnění cílů a účelu cvičení,
  - vyhodnocení připravenosti a akceschopnosti zasahujících jednotek PO, dalších složek IZS a ostatních subjektů, jejich velitelů, řídicích štábů a operačních (a informačních) středisek,
  - nedostatky,
  - návrhy na opatření,
- a další údaje podle rozhodnutí oprávněné osoby podle čl. 5 odst. 4.

7. Při organizování prověřovacích a taktických cvičení jednotek PO nebo složek IZS se veškerá dokumentace připravuje (s výjimkou hodnocení) před provedením cvičení. Dokumentaci o společné odborné přípravě a o cvičení složek IZS zpracovatel archivuje po dobu 5 let⁷⁾.

Článek 6

Statistické sledování prověřovacích a taktických cvičení

Statistické sledování prověřovacích nebo taktických cvičení se provádí podle pokynů MV-generálního ředitelství HZS ČR.

Článek 7

Náklady na provedení prověřovacích a taktických cvičení, náhrady a odškodnění

1. Náklady na provedení prověřovacích a taktických cvičení zabezpečují základní složky IZS zpravidla ze svých prostředků. Ostatní složky IZS zabezpečují náklady na provedení cvičení v rozsahu stanoveném v dohodách o plánované pomoci na vyžádání. U cvičení většího rozsahu předkládá HZS kraje bezpečnostní radě kraje návrh finančního zabezpečení společných výdajů při ověřování připravenosti k provádění záchranných a likvidačních prací⁸⁾.

Obdobně se postupuje při případném plánovaném využití věcné nebo osobní pomoci při cvičení.

Základní složky IZS v rámci svých ročních zpráv o činnosti a připravenosti⁹⁾ seznamují bezpečnostní radu kraje s plánem a cíli cvičení v následujícím roce.

2. Náklady na provedení prověřovacích a taktických cvičení se plánují:
- a) v rámci rozpočtů zúčastněných složek IZS na základě ustanovení § 31 odst. 4 zákona o IZS,
  - b) v rozpočtu krajského úřadu u rozsáhlých cvičení krajského významu,

⁷⁾ § 17 odst. 3 vyhlášky č. 328/2001 Sb.

⁸⁾ § 31 zákona č. 239/2000 Sb., ve znění zákona č. 320/2002 Sb., a § 6 odst. 1 písm. g) nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění nařízení vlády č. 36/2003 Sb.

⁹⁾ § 6 odst. 2 písm. c) nařízení vlády č. 462/2000 Sb.

- c) po projednání s MV-generálním ředitelstvím HZS ČR v rozpočtu Ministerstva vnitra u rozsáhlých cvičení celostátního významu.
3. Prověřovací a taktická cvičení se připravují a organizují takovým způsobem, aby bylo minimalizováno omezení vlastnických nebo užívatelských práv právnických, podnikajících fyzických a fyzických osob. V případě, že je takové omezení nevyhnutelné, projedná se s dotčenou osobou nejméně 24 hodiny před zahájením cvičení. V těchto plánovaných případech je nutno informovat o předpokládaných nákladech rovněž bezpečnostní radu kraje⁹⁾. Případnou náhradu za omezení těchto práv hradí orgán, který cvičení nařídil. Doporučuje se, aby organizátor cvičení před jeho zahájením měl písemný souhlas majitele nemovitosti s provedením cvičení.
  4. Škody vzniklé v souvislosti s prověřovacím a taktickým cvičením se hradí způsobem stanoveným v § 80 až § 84 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, respektive v § 30 zákona o IZS.

